



## Evaluation of Art Literacy of Students Continuing their Education in Departments Related to Art Education

Songül Mollaoglu<sup>1,a,\*</sup>, Ayşe Çakır İlhanı<sup>2,b</sup>

<sup>1</sup>Faculty of Education, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

<sup>2</sup>Faculty of Education, Ankara University, Ankara, Türkiye

\*Corresponding author

### Research Article

#### Acknowledgment

#### History

Received: 12/02/2022

Accepted: 28/11/2022



This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication.

Copyright © 2017 by Cumhuriyet University, Faculty of Education. All rights reserved.

### ABSTRACT

The aim of this study is to evaluate the art literacy of the students who continue their education in the departments related to art education. Students who continue their education at Sivas Cumhuriyet University, Faculty of Education (Department of Painting and Music), Faculty of Communication (Radio, television and cinema department), Faculty of Architecture and Design, Faculty of Letters (Art History) were included in the study. There were 261 students in the study; 59 students were in first grade, 53 students were in second grade, 71 students were in third grade and 78 students were in fourth grade, and the general screening model was used in the study. Data were obtained by using the Student Information Form and Art Literacy Scale and analyzed in the SPSS package program. The study has determined that the students' art literacy is at a moderate level according to the average scores they get in using artistic knowledge, defining the need for artistic knowledge, turning theoretical research into performance, and reaching artistic knowledge, which are the sub-dimensions of Art Literacy Scale. While art literacy was the highest among the students studying in the Art History department, it was the lowest in the Graphics Department students. In addition, it was determined that while the art literacy was the lowest among the first-year students, the art literacy increased as the grade increased, and it was the highest among the fourth-grade students. The result indicated that the students who like museum visits have higher art literacy than those who don't. As a result, the level of art literacy is moderate for the students who continue their education in art-related departments. Reviewing and improving the curricula in terms of literacy in art-related education institutions will increase the use and sharing of a common art language at the universal level.

**Keywords:** literacy, art, art education, art literacy, evaluation of art literacy

## Sanat Eğitimi ile İlgili Bölümlerde Öğrenimini Sürdüren Öğrencilerde Sanat Okuryazarlığının Değerlendirilmesi

#### Bilgi

\*Sorumlu yazar

#### Süreç

Geliş: 12/02/2022

Kabul: 28/11/2022

Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

#### Copyright



This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

### ÖZ

Bu çalışmanın amacı, sanat eğitimi ile ilgili bölümlerde öğrenimini sürdüren öğrencilerde sanat okuryazarlığının değerlendirilmesidir. Çalışmanın örneklemini Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi (Resim ve Müzik bölümü), İletişim Fakültesi (Radyo, televizyon ve sinema bölümü), Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Edebiyat Fakültesinde (Sanat Tarihi) eğitimleri devam eden; 59 birinci sınıf, 53 ikinci sınıf, 71 üçüncü sınıf ve 78 dördüncü sınıf olmak üzere toplam 261 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada genel tarama modelinden yararlanılmıştır. Veriler, Öğrenci Bilgi Formu ve Sanat Okuryazarlığı Ölçeği (SOYÖ) kullanılarak elde edilmiş, SPSS paket programında analiz edilmiştir. Öğrencilerde, SOYÖ alt boyutları olan sanatsal bilgiyi kullanma, sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlama, kuramsal araştırmaları performansa döndürebilme ve sanatsal bilgilere ulaşmada aldıkları puan ortalamalarına göre sanat okuryazarlığının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Sanat Tarihi bölümünde okuyan öğrencilerde sanat okuryazarlığı en yüksek iken, Grafik bölümü öğrencilerinde en düşük bulunmuştur. Ayrıca, birinci sınıf öğrencilerinde sanat okuryazarlığı en düşükken sınıf yükseldikçe sanat okuryazarlığının arttığı ve dördüncü sınıf öğrencilerinde en yüksek olduğu belirlenmiştir. Müze ziyaretlerini seven öğrencilerde, sevmeyenlere göre sanat okuryazarlığının yüksek olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak, sanat okuryazarlık düzeyi sanatla ilgili bölümlerde öğrenimini sürdüren öğrencilerde orta düzeydedir. Sanatla ilgili eğitim kurumlarında öğretim programlarının okuryazarlık yönünden gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi evrensel düzeyde ortak sanat dili kullanımı ve paylaşımını arttıracaktır.

**Anahtar Kelimeler:** Okuryazarlık, sanat, sanat eğitimi, sanat okuryazarlığı, sanat okuryazarlığının değerlendirilmesi.

<sup>a</sup> [songulmollaoglu@gmail.com](mailto:songulmollaoglu@gmail.com)

<sup>b</sup> <https://orcid.org/0000-0002-3519-8702>

<sup>a</sup> [aysecakirilhan@gmail.com](mailto:aysecakirilhan@gmail.com)

<sup>b</sup> <https://orcid.org/0000-0003-1236-711X>

**How to Cite:** Mollaoglu, A., & Çakır İlhan, A. (2022). Evaluation of art literacy in students continuing their education in departments related to art education. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 11(4):604-613

## Giriş

Küresel dünyada uluslararası eklektik bir ilişki kurmayı destekleyen okuryazarlık, ihtiyaç duyulan bilgiye ulaşma ve bu bilgiyi uygulamaya aktarabilmeyi sağlamaktadır. Okuryazarlık, sembollerle gerçekleştirilen bir eylem olmaktan çok birçok bilişsel-zihinsel yeteneği, dili kullanarak gerçekleştirilen iletişim becerileri ve tutumları ifade etmektedir. Bir zeminin üstünde alfabe sistemi ile kodları çözme ve kodları oluşturma becerisi olan ve kodları tanımaya dayalı olan okuma-yazma aktivitesinde anlam statiktir ve bu şekilde devam eder. Oysa üst düzey bilişsel özellikler gerektiren, bir alfabe sistemi olmayan, zemin, bağlam, zaman, kişiler, olaylar gibi imajların onun alfabetesini oluşturduğu okuryazarlıkta ise kod çözmenin ve anlam eşleştirmenin yanı sıra birçok zihinsel yeti işin içine girmektedir (Potter, 2005). Anlamları sürekli yenilenen alfabedeki öznelerle durağanlıktan uzak, aksine sürekli yeni anlamlar yüklenmekte, yeni değerlendirme ve yeniden inşa etmeyi gerekli hâle getirmektedir (Kurudayıoğlu ve Tüzel, 2010). Genellikle okuma, yazma, dinleme ve konuşma okuryazarlığın en önemli unsurları olarak ele alınır. Okuryazarlık aynı zamanda bir temelin ötesinde sahip olunması gereken birey iletişim, muhakeme, karar verme gibi beceriler de hayata etkili bir şekilde yansıyabilir. Yaratıcılık, üreticilik özelliklerini geliştirmenin yanında insani değerlere sahip olma, kaliteli, anlamlı bir hayat sürme, sorunlara çözümcül yaklaşma ve derin bir hayat görüşü taşıma gibi birçok özellik barındıran okuryazarlık, hem bireysel hem de toplumsal gelişim üzerinde rol oynayan önemli boyutlardan biridir (Aşıcı, 2009; Güneş, 2019).

Bilim ve teknolojideki gelişmeler birçok kavram gibi okuryazarlık kavramının da işlevini değiştirerek kapsamını genişletmiştir (Barton, 2013). Bilgiye ulaşma, teknolojik araç-gerecin artması ve kullanılabilirliğinin yaygınlaşması, internet, kitap fuarları gibi çok sayıdaki faktör; gereksinim duyulan bilgiye ulaşabilme, erişebilme, erişilebilir olan bu bilgiyi inceleme, değerlendirme ve sonuçta bilgiyi kullanabilme, hayata geçirebilmeyi sağlamıştır (Yüctoker, 2015). Okuryazarlık konseptindeki bu değişimle birlikte bilgisayar okuryazarlığı, sinema okuryazarlığı, televizyon okuryazarlığı, bilgi okuryazarlığı, bilim okuryazarlığı, çevre okuryazarlık, matematik okuryazarlığı teknoloji okuryazarlığı, kütüphane okuryazarlığı, görsel sanat okuryazarlığı, sanat okuryazarlığı gibi birçok alana özgü çeşitli okuryazarlık ortaya çıkmıştır (Çerkez, 2014; Köksoy Mentiş, 2018a). Sanatsal alandaki araştırmalar, okuryazarlık kapsamına önemli içgörülerin sunulmasına olanak sağlamıştır.

Sanat okuryazarlığı, sanat algısının doğrudan doğruya parçası olmayı ya da uluslararası alanda üretilen sanatlar arasında eklektik bağlantı sağlamayı kolaylaştırmaktadır. Globalleşen dünyada sanat alanında gereksinilen bilgiye ulaşabilme ve bu bilgiyi ögesi ya da öznesi olunan aktivitelere yönlendirebilme sanat okuryazarlığının diğer önemli kazanımlarıdır (Yüctoker, 2014). Gökay (1998)'a göre sanat, kişilerarası iletişimi geliştirmesinin yanında

görsel okuryazarlığı geliştiren bir araçtır. Görsel sanatlarda anlama odaklanan Eisner (1978), Goodman'la (1978) sanatta anlama odaklanması konusunda benzer düşünmekteydi. Görsellerle çevrelenmiş olarak yaşanan günümüz dünyasında çoğunlukla farkında olunmayan sayısız okuma objeleri bulunmaktadır. Görsel okuma için bireylerde anlama, kavrama, yaratma, objeleri kültürel mesajlar taşıyan imajlar, görülebilir hareketleri kullanabilme gibi yeteneklere sahip olması gerekir. Metinsel okumalarla birlikte öğrenilen, geliştirilebilen bu yetenekler, başka görsel formların farkına varma, anlam, çözme, anlamsal ve dizimsel ayrımını yapabilme, yorumlama gibi yeteneklerinin de gelişmesine katkı verir. Bunun yanında görsel okuma becerisinin gelişmesi, imaj üretme, kullanma ve analizi kolaylaştırarak rahat ve verimli bir çalışma ortamı sağlar (Felten, 2008).

Sanat eğitimi alanında öğrenimlerini sürdüren öğrencilerde günümüzde geleneksel olarak sıklıkla metinler arası okuma yeteneği göz önünde bulundurulmaktadır. Oysa sanat eğitimi sürecinde öğrencilerde, e-okuryazarlık ve medya okuryazarlığı gibi 21. yüzyıl okuryazarlık modelleri olarak adlandırılan görsel okuryazarlık ve sanat okuryazarlığının da geliştirilmesi gerekli ve önemlidir. Görsel sanat eserleri birçok duygu, düşüncenin yetenekle yoğrulması sonucu üretilir ve bu sanat eseri sözel dilin ötesine geçmeyi sağlar, böylece sözel ifadeye gerek kalmaksızın aynı dili konuşmayan insanların ortak duygu ifadesi olabilmektedir. Hatta farklı din, dil, ırk, etnik yapıya sahip, farklı kültürdeki, farklı coğrafyadaki insanlar arasında bir bağ oluşturur. Bu nedenle sanatta dil, din, ırk gibi ayrımlar yoktur, evrensel bir araçtır, insanlar arasında ortak bir dildir (Taşkesen ve Ekici, 2020). Sanatsal bilgiye ulaşabilme, okuyabilme, sanatsal bilgiyi kullanabilme, sanatsal bilgi ihtiyacını ortaya koyabilme ve üretebilme, performans dönüştürebilmeleri için sanat alanında eğitim veren kurumların sanatsal okuryazarlığı geliştirici bir öğretim programına sahip olması ve bu programı bu alanda eğitimlerini sürdüren öğrencilere aktarması önemlidir.

Konuyla ilgili alanyazın çalışmaları incelendiğinde, Eraslan Taşpınar (2016), Taşkesen ve Ekici'nin çalışmalarının resim- iş eğitimi öğrencileri, Yüctoker (2015)'in çalışmasının da resim ve müzik eğitimi öğrencileri ile yapıldığı belirlenmiştir. Özer (2018) ise, Güzel sanatlar fakültelerindeki müzik, resim ve seramik bölümü öğrencilerinde sanat okuryazarlığını araştırmıştır. Anılan çalışmaların tümünde resim alanında eğitim gören öğrencilerde sanat okuryazarlığı yüksek bulunmuştur. Bu çalışmada ise sadece resim ve müzik değil, bu bölümlerle birlikte, grafik, sanat tarihi, radyo, televizyon ve sinema gibi farklı fakültelerin sanatta ilgili bölümlerinde eğitimlerini sürdüren öğrencilerin sanat okuryazarlığı incelenmiştir. Bu bağlamda çalışma verilerinin sadece görsel sanatlar değil, sanat eğitimi alan öğrencilerde, sanat yapıtlarını tanıma, sanat yapıtı ile ilgili fikir üretme, sanatsal uygulamalar ile ilgili teknik, teknoloji, beceri ve süreçlerle ilgili bir anlayışla donanık; sanat yapıtını analiz

etme, değerlendirme, yorumlama gibi özelliklere sahip sanat profesyonellerinin yetişmesi için veri tabanı oluşmasına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Öte yandan, bu çalışmanın sanat okuryazarlığının gelişmesi yönünde geleceğin sanat profesyonellerinin yetişmesini sağlayan öğretim programlarında iyileştirmeler yapılması ve ilgili eğitimsel stratejilerin geliştirilmesine de dikkat çekeceği öngörülmektedir. Bu bağlamda çalışma sanat eğitimi alanında eğitimlerini sürdüren öğrencilerde sanat okur-yazarlığını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- Öğrencilerin sanat okuryazarlığı ne düzeydedir?
- Öğrencilerin sanat okuryazarlık durumları okudukları sanat bölümüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Öğrencilerin sanat okuryazarlık durumları okudukları sınıfa göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Öğrencilerin sanat okuryazarlık durumları sanat kitaplarını okumayı sevmeye göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Öğrencilerin sanat okuryazarlık durumları müzeleri gezmeyi sevmeye göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Öğrencilerin sanat okuryazarlık durumları kütüphanede sanatla ilgili araştırma yapmayı sevmeye göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

## Yöntem

Betimsel bir çalışma olan bu çalışmada, sanat eğitimi alanında eğitimlerini sürdüren öğrencilerde sanat okuryazarlık durumunu ve durum ile ilgili öğrencilerin eğitimsel özellikleri arasında farklılıkların olup olmadığını belirlemek amacıyla genel tarama modelinden yararlanılmıştır. Genel tarama modeli, eleman sayısı çok olan bir evrende, genel bir yargının oluşması için tümü ya da evreni temsil edecek örneklemin taranmasıdır (Karasar, 2016).

### Çalışma Grubu

Çalışmanın evrenini 2021-2022 eğitim öğretim yılının bahar döneminde .... Üniversitesi Eğitim Fakültesinin bölümlerinden Resim-İş Öğretmenliği, Müzik; İletişim Fakültesi bölümü Radyo, televizyon ve sinema; Mimarlık ve Tasarım Fakültesi kapsamında Grafik, Mimarlık ve Edebiyat Fakültesi bölümü olan Sanat Tarihi olmak üzere sanat eğitimi ile ilgili alanlarda eğitimlerini sürdüren 982 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın örneklem sayısının belirlenmesinde evreni bilinen örneklem hesabı formülü kullanılmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda %90 güven aralığı %5 hata düzeyinde alınması gereken örneklemin minimum 213 kişi olması gerektiği belirlenmiştir. Çalışma araştırmaya katılmayı kabul eden 261 öğrenci ile tamamlanmıştır.

### Veri Toplama Araçları

Veriler Öğrenci bilgi formu ve sanat okuryazarlık ölçeği ile elde edilmiştir.

#### Öğrenci bilgi formu.

Bu formda fakülte, ana sanat veya anabilim dalı, sınıf, yaş ve cinsiyet olmak üzere öğrencinin kişisel ve eğitimsel durumunu sorgulayan demografik değişkenler bulunmaktadır.

### Sanat okuryazarlığı ölçeği

Toplam 26 maddeden oluşan Sanat Okuryazarlığı Ölçeği Yüctoker (2014) tarafından geliştirilmiştir ve çalışmaya başlamadan önce ilgili yazardan ölçek kullanım izni alınmıştır. Sanat Okuryazarlığı Ölçeği, sanat okuryazarlığına ilişkin bilgilerinin yanında öğrencilerin sanat okuryazarlığı hakkındaki bilgilere ulaşma konusundaki zorlanma durumlarını belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Beşli likert tipi ölçekte; çok zorlanıyorum 1 puan, zorlanıyorum 2 puan, kararsızım 3 puan, zorlanmıyorum 4 puan ve hiç zorlanmıyorum 5 puan olarak puanlanmıştır. Böylece ölçekten en yüksek 130, en düşük 26 puan alınabilmektedir. Ölçeğin toplam dört alt boyutu bulunmaktadır. Ölçek alt boyutlarından "Sanat Okuryazarlığı Bilgilerini Kullanma" 10 maddeden (madde 2, 5, 6, 10, 11, 15, 18, 22, 25, 26), "Sanat Okur-yazarlığı Bilgi İhtiyacını Tanımlama" 5 maddeden (madde 1, 4, 12, 13, 24), "Sanat Okur-yazarlığı Bilgilerini Performansa Aktarma" 6 maddeden (madde 14, 16, 17, 19, 20, 21) ve "Sanat Okur-yazarlığı Bilgilerine Ulaşma" ise 5 maddeden (madde 3, 7, 8, 9, 23) oluşmaktadır (Yüctoker, 2014).

Ölçeği geliştiren Yüctoker (2014) tarafından ölçeğin Cronbach Alpha iç güvenilirlik katsayısının değeri .912, "Sanat Okuryazarlığı Bilgilerini Kullanma" alt boyutunun Cronbach Alpha değeri 0,752; "Sanat Okur-yazarlığı Bilgi İhtiyacını Tanımlama" alt boyutunun Cronbach Alpha değeri 0,710; "Sanat Okur-yazarlığı Bilgilerini Performansa Aktarma" alt boyutunun Cronbach Alpha değeri 0,780 ve "Sanat Okur-yazarlığı Bilgilerine Ulaşma" alt boyutunun Cronbach Alpha değeri 0,737 olarak tespit edilmiştir (Yüctoker, 2014). Bu çalışmada ise ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.88, "Sanat Okuryazarlığı Bilgilerini Kullanma" alt boyutunun Cronbach Alpha değeri 0,92 ; "Sanat Okur-yazarlığı Bilgi İhtiyacını Tanımlama" alt boyutunun Cronbach Alpha değeri 0,86; "Sanat Okur-yazarlığı Bilgilerini Performansa Aktarma" alt boyutunun Cronbach Alpha değeri 0,93 ve "Sanat Okur-yazarlığı Bilgilerine Ulaşma" alt boyutunun Cronbach Alpha değeri 0,91 olarak tespit edilmiştir.

### Uygulama Süreci

Çalışmanın yapılması için gerekli kurumsal izinler ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kurulu'ndan etik onay alındıktan sonra araştırılmanın yapılması için kurum yöneticileri ile işbirliği halinde çalışılmıştır.

Çalışmanın yapıldığı dönemde Covid-19 pandemisi nedeniyle yüz yüze eğitim yapılmadığı için, öğrenci listeleri ve iletişim adresleri fakültelerin sekreterliklerinden elde edilmiştir. Oluşturulan Google formu öğrenci e-maillerine ve whatsapp adreslerine çalışmanın amacı açıklanarak gönüllülük esaslı ilkesi ile formların doldurulması istenmiştir. Veri toplama araçları oluşturulan google formu öğrencilere yönlendirilmiş ve 261 öğrenciden dönen formlar değerlendirilmiştir.

### Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22.0 programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı verilerin analizinde sayı, yüzde, minimum, maksimum, medyan, ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Sanat eğitimi ile ilgili bölümlerde öğrenimini sürdüren öğrencilerde sanat okuryazarlığının değerlendirilmesini amaçlayan bu çalışmada bağımlı değişken olarak sanat okuryazarlığının normal dağılım gösterip-göstermediği incelenerek, skewness (çarpıklık) ve kurtosis (basıklık) değerlerine bakılmıştır. Tabachnik ve Fidell (2013)'skewness (çarpıklık) ve kurtosis (basıklık) değerleri -1.50 ile +1.50 arasında olmasının normal dağılım olarak kabul edildiğini belirtmişlerdir. Bu çalışmada ölçeğin tüm alt grupları ile birlikte çarpıklık değerlerinin -1 ile +1 arasında olduğu analiz edilmiş ve analiz sonucunda Shapiro-Wilk testinin significance değeri 0,05 değerinden büyük olduğundan veriler normal dağılmıştır. Yapılan istatistiksel testlerde %95 güven aralığı ve  $p < 0.05$  anlamlılık seviyesi olarak alınmıştır.

### Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında

uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı:Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu  
Etik değerlendirme kararının tarihi= 04.03.2021  
Etik değerlendirme belgesi sayı numarası= E-60263016-050.06.04-18952.

### Bulgular

Bu bölümde sanat eğitimi alanında öğrenimlerini sürdüren öğrencilerin bazı eğitimsel özellikleri, sanat okuryazarlık düzeyleri ve sanat okuryazarlık düzeyleri ile eğitimsel özellikler arasındaki farklılığı değerlendirmeye yönelik bulgular yer almaktadır.

Öğrencilerin demografik değişkenlerinin yer aldığı Çizelge 1 incelendiğinde, sanat eğitimi alanında eğitimlerini sürdüren öğrencilerin % 36'sı (94 kişi) mimarlık ve güzel sanatlar fakültesi öğrencileridir.

Çizelge 1. Öğrencilerin kişisel özellikleri

Özellikler	f	%
<b>Fakülte</b>		
Eğitim Fakültesi	84	32.2
Mimarlık Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	94	36.0
Edebiyat Fakültesi	25	9.6
İletişim Fakültesi	58	22.2
<b>Bölüm</b>		
Resim	71	27.2
Grafik	14	5.4
Radio, Tv, Sinema	58	22.2
Mimarlık	78	29.9
Müzik	15	5.7
Sanat Tarihi	25	9.6
<b>Sınıf</b>		
1. Sınıf	59	22.6
2. Sınıf	53	20.3
3. Sınıf	71	27.2
4. Sınıf	78	29.9
Toplam	261	100

Çizelge 2. Öğrencilerin Sanat Okuryazarlığı Ölçeği ve alt boyut puan ortalamaları

	Minimum	Maximum	Ortalama	Standard Sapma
Sanat Okuryazarlığı Bilgilerini Kullanma	10	50	27.78	9.68
Sanat Okur-yazarlığı Bilgi İhtiyacını Tanımlama	5	25	13.69	5.12
Sanat Okur-yazarlığı Bilgilerini Performansa Aktarma	6	30	15.78	6.71
Sanat Okur-yazarlığı Bilgilerine Ulaşma	5	25	12.88	5.63
SOYÖ Toplam	26	130	70.16	25.83

Çizelge 3. Öğrencilerin Sanat Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalamasının okudukları bölüm değişkenine göre değerlendirilmesi

Bölüm	f	$\bar{x}$	SS	Varyansın Kaynağı	Kareler Ortalaması	sd	Kareler Toplamı	F	p
Resim	71	68,88	25,03	Gruplar arası	8001,022	5	1600,204	2,465	0,033
Grafik	14	52,92	24,84						
Radyo, TV, Sinema	58	70,43	27,99						
Mimarlık	78	70,35	21,29	Grup içi	165538,89	255	649,172		
Müzik	15	69,93	25,09	Toplam	173539,92	260			
Sanat Tarihi	25	82,36	32,43						
Toplam	261	70,16	25,84						

Çizelge 4. Öğrencilerin Sanat Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalamasının buldukları sınıf değişkenine göre değerlendirilmesi

Sınıf	n	$\bar{x}$	SS	Varyansın Kaynağı	Kareler Ortalaması	sd	Kareler Toplamı	F	p
1.Sınıf	59	79.7	31.25	Gruplar arası	2528,855	3	842,952	1,267	0,286
2.Sınıf	53	87,29	9.79						
3.Sınıf	71	93.06	14.53						
4.Sınıf	78	98.02	12.60	Grup içi	171011,06	257	665,413		
Toplam	261	70,16	25,84	Toplam	173539,92	260			

\*p<0.001

Çizelge 5. Öğrencilerin Sanat Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalamasının sanat kitapları, kütüphane ve müze ziyaretlerini sevme değişkenlerine göre değerlendirilmesi

	Sanat Okuryazarlığı Ölçeği					
		n	$\bar{x}$	SS	t	p
Sanat kitaplarını okumayı sever misiniz?	Evet	206	92.95	14.81	1.674	0.251
	Hayır	55	84.80	22.57		
Kütüphanede sanatla ilgili araştırma yapmayı sever misiniz?	Evet	219	94.53	15.43	0.123	0.119
	Hayır	42	89.21	14.75		
Müzeleri ziyaret etmeyi sever misiniz?	Evet	76	90.34	27.33	9.334	0.00*
	Hayır	185	61.80	19.99		

\*p<0.05

Öğrencilerin sanat okuryazarlığı ölçeği ve alt boyut puan ortalamaları Çizelge 2’de gösterilmiştir. Çizelge 2 incelendiğinde öğrencilerin Sanat Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalamalarının 70.16±25.83, sanat okuryazarlığı bilgilerini kullanma alt boyut puan ortalamasının 27.78±9.68, sanat okur-yazarlığı bilgi ihtiyacını tanımlama alt boyut puan ortalamasının 13.69±5.12, sanat okur-yazarlığı bilgilerini performansla aktarma alt boyut puan ortalamasının 15.78±6.71, sanat okur-yazarlığı bilgilerine ulaşma alt boyut puan ortalamasının 12.88±5.63 olduğu belirlenmiştir (Çizelge 2).

Öğrencilerin okudukları bölüme göre Sanat Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalamasının karşılaştırılması Çizelge 3’te gösterilmiştir. Sanat Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalamalarının öğrencilerin okudukları bölüm değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan One-way ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur (p<0,05). Farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe testine göre sanat tarihi bölümünde eğitim görenlerin Sanat Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalamalarının diğerlerine göre daha yüksek olduğu saptanmıştır (Çizelge 3).

Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfa göre Sanat Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalamasının karşılaştırılması

Çizelge 4’te gösterilmiştir. One way ANOVA’da varyansların homojenliği durumunda Tukey HSD ve Scheffe testleri kullanılır (Karagöz; 2016). Sanat Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalamalarının öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan One-way ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur (p<0,05). Farklılığın hangi sınıftan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe testine göre 4. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin Sanat Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalamalarının diğerlerine göre daha yüksek olduğu saptanmıştır (Çizelge 4).

Öğrencilerin sanat kitapları, kütüphane ve müzelere ilgi durumlarına göre Sanat Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalamasının karşılaştırılması Çizelge 5’te gösterilmiştir. Sanat Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalamalarının öğrencilerin sanat kitapları, kütüphane ve müzelere ilgi durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla veriler normal dağılım gösterdiği için yapılan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur (p<0,05). Buna göre müzeleri gezmeyi seven öğrencilerin Sanat Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalamalarının sevmeyenlere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Diğer taraftan, sanat kitaplarını okumayı sevme ve kütüphanede sanatla ilgili araştırma yapmayı sevme durumu ile Sanat Okuryazarlığı

Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ( $p>0.05$ ) (izelge 5).

## Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Sanat eğitimi alanında öğrenimlerini sürdüren öğrencilerde sanat okuryazarlığını değerlendirmek amacıyla yapılan bu çalışmada, birinci alt problem sorusu öğrencilerin sanat okuryazarlığının düzeyini nedir? idi. Orta düzeyde bulunan SOYÖ'nin alt boyutları olan öğrencilerin sanatsal bilgiyi kullanma, sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlama, kuramsal araştırmaları performansla döndürebilme ve sanatsal bilgilere ulaşma okuryazarlığı da orta düzeydedir. Taşkesen ve Ekici'nin (2020) aynı ölçeği kullanarak Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Sanat Okuryazarlık Düzeyleri ile Estetik Beğeni Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi adlı resim-iş eğitimi öğretmenliği öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarında sanat okuryazarlığını iyi düzeyde bulmuşlardır. Sanat eğitiminin görsel okuryazarlık becerilerine etkisi adlı Eraslan Taşpınar'ın(2016) çalışmasında da benzer şekilde resim-iş eğitimi öğrencilerinin görsel okuryazarlık düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde, Yüctoker (2015)'un yaptığı çalışmada da resim-iş eğitimi öğrencilerinde sanat okuryazarlıklarının yüksek bulunmuştur. Yapılan benzer başka bir araştırmada da göre, Kocaarslan ve eliktürk (2013) öğretmen adaylarının görsel okuryazarlık yeterlik düzeylerini yüksek bulmuşlardır. Yeh ve Lohr (2010)'da görsel okuryazarlıkla ilişkin kavram tanımlama ve görsel tasarlama öğretmen adaylarının iyi düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Rourke ve O'Connor (2009) ise, tasarım öğrencilerinde yaptığı çalışmada görsel okuryazarlık becerilerinin yüksek olduğunu ortaya çıkarmıştır. Görüldüğü üzere başka çalışmalarda öğrencilerde sanatsal okuryazarlık düzeyi yüksek bulunurken, bu çalışmada orta düzeyde bulunmuştur.

Diğer çalışmalardan farklı olarak bu çalışmada sanat okuryazarlığı düzeyinin orta derecede bulunması; öğrencilerin resim, grafik, müzik, radyo, Tv, sinema, mimarlık ve sanat tarihi gibi sanat alanında eğitim gören farklı bölümlerde okumaları, üniversitelerin bulunduğu öğrenme ortamlarının, çalışmalarda kullanılan ölçüm araçlarının ya da bölümlerde uygulanan öğretim programlarının farklı olması gibi nedenlerle ilişkilendirilmektedir. Bu nedenle sanat okuryazarlığını etkileyen faktörleri ortaya çıkaran çalışmalara gereksinim duyulmaktadır. Çalışmanın ikinci alt problemi, öğrencilerin sanat okuryazarlık durumlarının okudukları sanat bölümüne göre farklılık gösterip göstermediğidir. Daha çok resim ve müzik bölümlerinde sanatsal okuryazarlık çalışmalarının olduğu alanyazın çalışmaları başta olmak üzere, farklı sanat dallarında okuyan öğrencilerin sanat okuryazarlık durumları arasında farklı sonuçlar elde edilmiştir. Yüctoker'in (2015) yaptığı Güzel Sanatlar Eğitimi Öğrencilerinin Sanatokuryazarlığı Düzeylerinin Değerlendirilmesi" adlı çalışmasında ise resim bölümü öğrencilerinin müzik bölümü öğrencilerine göre sanat okuryazarlık düzeyi yüksek bulunmuş ve aradaki

istatistiksel farkın önemi müzik bölümü lehine elde edilmiştir. Özer'in (2018) yaptığı Güzel Sanatlar Fakültelerindeki Öğrencilerin Sanat Okuryazarlık Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma adlı çalışmasında ise, müzik, seramik, resim bölümlerinde eğitimlerini sürdüren öğrencilerde sanat okuryazarlık düzeyleri arasında bir fark olmadığı ortaya çıkarılmıştır.

Bu çalışmada da, öğrencinin okuduğu bölüme göre sanat okuryazarlık durumları incelendiğinde sanat tarihi bölümünde okuyan öğrencilerde sanat okuryazarlığı en yüksek iken, grafik bölümünde okuyan öğrencilerde ise en düşük bulunmuştur. Bu çalışma sadece güzel sanatlar fakültesi bölümleri ile sınırlı olmayıp, farklı fakülteler kapsamında yer alan sanat bölümlerinde eğitimlerini sürdüren öğrencilerin sanat okuryazarlık durumunu değerlendirmektedir. Ayrı bir çalışma konusu olmakla beraber, bölümlere göre sanat okuryazarlık durumundaki farklılığın nedenleri bölümlerde yürütülen müfredat programının, eğitim-öğretim programı kapsamındaki atölye çalışmaları ve eğitimi desteklemek amaçlı sürdürülen diğer uygulamalar olabilir. Örneğin, sanat tarihi bölümlerinde okuyan öğrencilerin sanat okuryazarlıklarının yüksek çıkması arkeoloji, antropoloji, klasik- antik sanatlar gibi birçok konu alanını kapsamı, sanat tarihi bilgisi yanında sanat eserleri, röprodüksiyonlar, müze ve arkeolojik çalışmalarla edinilen bilgi, becerilerin öğrencilere kazandırılması gibi nedenlerle ilişkilendirilebilir.

Bu çalışmanın diğer bir alt problemi ise öğrencilerin sanat okuryazarlık durumlarının okudukları sınıfa göre bir farklılık gösterip-göstermediği ile ilgilidir. Buna göre, sınıf arttıkça sanat okuryazarlık düzeyinin arttığđı belirlenmiştir. Alanyazında yapılan benzer çalışmalara bakıldığında, sınıflar arası oluşun fark istatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte Taşkesen ve Ekici'nin (2020) çalışmasında da sınıf düzeyi arttıkça okuryazarlık düzeyinin arttığđı belirlenmiştir. Benzer bir şekilde Yüctoker (2015) tarafından yapılan güzel sanatlar eğitimi öğrencilerinin sanat okuryazarlığı düzeylerinin değerlendirilmesi adlı çalışmada da sınıf düzeyinin artmasıyla sanat okuryazarlık düzeyinin arttığđı ancak sınıflar arası farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Yine Özer (2018) tarafından yapılan başka bir çalışmada da Güzel Sanatlar Fakültelerindeki müzik, resim ve seramik bölümü öğrencilerinin Sanat okuryazarlık düzeyleri üzerine yapılan çalışmada sınıf büyüdükçe sanat okuryazarlığı düzeylerinde yükselme olduğu ve sonucun çalışmamamızla benzerlik gösterdiği belirlenmiştir.

Esasen birinci sınıfta sanat okuryazarlığın en düşük olması, eğitim süreci ilerledikçe öğrencilerde sanat okuryazarlığının artması ve dördüncü sınıflarda en yüksek olması beklendiğ bir sonuçtur. Öğrenci, eğitimi sürecinde birinci sınıftan başlayarak edindiği temel sanat kavramlarını ilerleyen eğitim yıllarında arttırarak edindiği bu bilgileri sanat üreticisi, sanat eseri ve izleyici arasındaki ilişkiyi yorumlama bilgi ve beceriyi arttırmaya doğru yol almak üzere kullanacaktır. Böylece, dördüncü sınıfa geçmiş ve mezun olma aşamasına yaklaşmış, akademik olarak sanat eğitim sürecini ilerletmiş olan bir öğrencinin

sanata ilişkin kavramları bilmesi, sanatsal bilgi ve uygulamalarla ilgili farkındalığının artması doğrusal bir ilişkidir. Daha önce yapılan çalışmalardan farklı olarak bu çalışma, sadece müzik ve resim bölümlerinde okuyan öğrencilerde değil, bu bölümlerle birlikte grafik, radyo, tv, sinema, mimarlık ve sanat tarihi gibi birçok sanat alanında eğitim gören öğrencilerin sanat okuryazarlıkla ilgili verilerini yansıtılmaktadır. Çalışma örnekleminin çeşitliliği ve sanat eğitimi ile ilgili birçok bölümünü kapsamayı yönüyle bakıldığında, literatüre bütünleyici bir sanat okuryazarlık konusunda girdi sağlamada elverişli olduğu görüşünü güçlendirmektedir.

Çalışmanın diğer alt problemleri ise, sanat kitaplarını okumayı sevme, müzeleri gezmeyi sevme, sanatsal araştırmalar yapmayı sevme ve sanat okuryazarlık arasındaki ilişkiyi incelemeye yöneliktir. Derslik ortamında verilen ders konuları ile birlikte konuların anlaşılabilirliğini destekleyecek, kitap okuma, araştırma yapma, müze ziyareti gibi aktivitelerin de öğrencilerin sanat okuryazarlığını geliştirici önemli faktörler olarak bildirilmektedir (zer, 2018; Yücetoker, 2015). Bu çalışmada da sanat kitaplarını okuma ve kütüphanede sanatla ilgili araştırma yapmayı sevdiğini belirten öğrencilerin sanat okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiş ancak aradaki fark anlamlı bulunmamıştır. Bu çalışmadaki sonuca benzer şekilde, Yücetoker (2015), Okan Akın ve Yücetoker (2016), Mentif Köksoy (2018b) ve zer (2018) gibi daha önce yapılan farklı çalışmalarda da öğrencilerin sanat kitaplarını okumaktan hoşlanma ya da sanat kitaplarına olan ilgileri ile sanat okuryazarlığı arasında ilişki elde edilmiştir. Bu çalışmalara göre sanat kitaplarını okumayı seven öğrencilerde sanat okuryazarlık düzeyi yüksek bulunmuştur. Benzer bir sonuçta Afacan ve Kaya'nın (2019) Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü ğrencileri ile yapılan çalışmada elde edilmiştir. Bu çalışmada da sanat kitaplarını okumaktan hoşlanan ve kütüphanede sanatla ilgili araştırma yapmayı sevme değişkenleri ile öğrencilerin sanat okuryazarlık durumları arasında anlamlı fark elde edilmiştir. Güzel sanatlar eğitimi alan öğrencilerin sanat okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi adlı çalışmasında Mentif Köksoy (2018a), sanat kitaplarını okumayı seven öğrencilerin lehine olmak üzere bu değişkenle sanat okuryazarlık leğinin alt boyutları olan bilgi ihtiyacını tanımlama, bilgiyi kullanma ve bilgiyi performansa aktarma alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit etmiştir.

Öğrencilerin kütüphane araştırması yapmayı sevme ve sanat okuryazarlığı arasında anlamlı bir fark elde edilmemesi bu çalışmada elde edilen diğer bir sonuçtur. Oysa zer (2018)'in çalışmasında kütüphane araştırması yapmaktan hoşlanan öğrencilerde sanat okuryazarlık düzeyinin yüksek olduğunu ortaya çıkarılmıştır. Benzer şekilde Okan Akın ve Yücetoker (2016) de sanat okuryazarlık düzeyinin kütüphane araştırması yapmayı seven öğrencilerde sevmeyenlere göre daha yüksek bulunmuştur. Mentif Köksoy (2018a) ve Afacan ve Kaya'nın (2019) alışmalarında da kütüphanede araştırma yapmayı seven öğrencilerde sanat okuryazarlığı düzeyinin

sevmeyenlere göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucunu elde etmiştir.

Çalışmada müzeleri ziyaret etmeyi seven öğrencilerin sanat okuryazarlık düzeylerinin müze ziyareti yapmayı sevmeyen öğrencilere göre yüksek olması ve aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı çıkması önemli diğer bir bulgu olarak belirlenmiştir. Artistik değerleri ne çıkaran müzeler, tarihi, bölgesel, görsel değerli, estetik referans, eğitim istekleri esaslarına dayalı farklı nesnelerin sunulduğu okul dışındaki sanat eğitiminin uygulama merkezleridir (İlhan akır, 2019; İlhan akır, 2017). Galeri ve müze gezileriyle edinilen deneyimlerin, derslik ortamında öğrencilerin edindikleri deneyimlerden daha fazla olduğunu belirten Erbay (2001), staj ve uygulama aktivitelerinde, çalışmalarında müze ve galeri gezilerinin olmasının gereği ve önemini vurgulamaktadır. Kızılkaya (2020) bir makalesinde günümüzde okulların kapsayıcılık sıkıntısı, mutlak öğrenme ortamlarının sadece okulların olmaması, öğretimin okul sınırları dışına taşması, okul dışı öğrenme ortamlarının da genel eğitime dhil edilmesi gibi eğitim anlayışındaki çeşitlilikler ve farklılıkların müzelerin sanat eğitimi için önemini bir defa daha gözler önüne serdiğini ifade etmektedir. Aynı çalışmada, ağdaş bir yaklaşım olarak müze eğitimlerinde olması gereken yapılandırmacı eğitim anlayışı ile bireylerin edindiği bilgi ve tecrübeler yeni kazanılacak bilgi ve tecrübelerle eşleşerek ve üzerine kurgulanarak geliştiği belirtilmektedir (Kızılkaya, 2020). Lisansüstü ğrencilerin Sanatsal Becerilerinin Geliştirilmesinde Müzede Yapılan Eğitimlerin Etkililiği zerine Deneysel Bir alışma adlı araştırmayı yapan Sari (2019) " Deney grubuyla müzede yapılan uygulamalı eğitimler sonucunda derslik ortamında yapılan eğitimlere oranla öğrencilerin derslik ortamında ortaya ıkaramadıkları ya da geliştirmedikleri sanatsal becerilerinin müze ortamında etkili olarak kullanabildikleri gözlemlenmiştir" sonucunu vurgulamaktadır. Görüldüğü üzere müzenin sanat eğitimindeki önemi yapılan alanyazın çalışmalarında açık bir şekilde vurgulanmaktadır. Bu çalışmada da müzelere ilgisi olan öğrencilerin sanat okuryazarlık düzeyinin daha yüksek olması müzenin sanat eğitimindeki gereği ve önemi ile ilgili literatür bilgisiyle örtüşmektedir. Bu nedenle ğretim programlarında öğrencilerin müzelere ilgisinin arttırılması için gerekli düzenlemelerin yapılması önemlidir.

Özetle bu çalışmada, sanat alanında eğitim gören öğrencilerin sanat okuryazarlığı ve Sanat Okuryazarlığı leğinin alt boyutları olan sanatsal bilgiyi kullanma, sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlama, kuramsal araştırmaları performansa döndürebilme ve sanatsal bilgilere ulaşma orta düzeydedir. Sanat tarihi bölümü ğrencilerinde sanat okuryazarlığı en yüksek, grafik bölümü ğrencilerinde en düşük bulunmuştur ve bölümler arası fark önemlidir. Öğrencilerin birinci sınıftan dördüncü sınıfa doğru sınıfları yükseldikçe sanat okuryazarlık düzeyleri de artarak aradaki farkın dördüncü sınıf lehine anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Sanat kitaplarını okumayı seven, kütüphanede sanatla ilgili araştırma yapmayı seven öğrencilerde sanat okuryazarlık düzeyi yüksek bulunmuştur, öte yandan müze ziyaretlerini seven öğrencilerde, müze ziyaretlerini

sevmeleyen öğrencilere göre sanat okuryazarlık düzeyi hem yüksek hem de aradaki fark müzelere ilgileri olanların lehine anlamlı olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak, sanat eğitimi ile ilgili bölümlerde öğrenimini sürdüren öğrencilerde sanat okuryazarlığının değerlendirilmesini amaçlayan bu çalışmada, öğrencilerde sanat okuryazarlığı orta düzeyde bulunmuş, öğrencilerin okuduğu bölüm, sınıf, müze ziyaretini sevme, sanatla ilgili kitapları okumayı sevme değişkenleri ile sanat okuryazarlığı arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmanın sadece bir devlet üniversitesinde bulunan sanatla ilgili bölümlerinde eğitimlerini sürdüren öğrenciler üzerinde yapılmış olması çalışmanın sınırlılığı olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, tüm sanat eğitimi bölümlerindeki öğrencilerin çalışma kapsamına alınması sonuçların ilgili üniversiteye genellenebilirliği açısından çalışmanın güçlü yönü olarak ele alınmaktadır.

Bu sonuçlar doğrultusunda;

- Sanat bölümlerinde okuyan öğrencilerde sanat okuryazarlık düzeyini geliştirmek üzere öğretim programlarının gözden geçirilmesi gerekli sınıf içi bilgi, beceri, tutum kazandırıcı kavramsal ve atölye çalışmalarının düzenlenmesinin yanında eğitimin okul dışına taşıdığı günümüz eğitim anlayışı doğrultusunda öğrencinin bir sanat bölümüne kabulünden başlayarak sergi, bienal, müze gibi uygulama ortamlarına yönlendirilmesi,
- Sanat tarihi, antropoloji, resim, müzik, grafik, mimarlık gibi birçok sanat alanını kapsayan multidisipliner çalışmaların yapılması, bütünleşik programların hazırlanması, öğrencilerin sanatsal yayını izlemeleri, sanatsal araştırmaları takip etme, müze ziyaretlerinde bulunma gibi sanat okuryazarlığını geliştirici aktivitelere yönlendirilmeleri için gerekli planlamaların yapılması ve bu planlamaların gerçekleştirilmesi,
- Geniş örneklemlilerle çalışmalarla sanat okuryazarlığı ile ilgili üniversitelerarasındaki farklılıkları ortaya koyup, okuryazarlığı geliştiren ortak programların yapılması önerilmektedir.

## Summary

### Introduction

Visual works of art are produced as a result of mixing many emotions and thoughts with talent, and this work of art allows to go beyond the verbal language, so that it can be the common emotion expression of people who do not speak the same language without the need for verbal expression. It even creates a bond between people of different religions, languages, races, ethnicities, cultures and geographies. For this reason, there are no distinctions such as language, religion or race in art, it is a universal tool, a common language among people (Taşkesen and Ekici, 2020). It is important that institutions providing education in the field of art have a curriculum that develops artistic literacy and transfer this program to students who continue their education in this field in order to be able to access, read, use artistic knowledge,

reveal and produce the need for artistic knowledge, and turn it into a performance.

### Method

In this study general survey model was used. In the spring semester of the 2021-2022 academic year, 261 students who continue their education in the fields of art education at Sivas Cumhuriyet University Education Faculty Painting Teaching, Music Departments; Faculty of Communication, Department of Radio, Television and Cinema; Within the scope of the Faculty of Architecture and Design, including Art History, which is the department of the Faculty of Graphics, Architecture and Letters, were included in the study. The data were collected through the Student Information Form and the Art Literacy Scale were analyzed in the SPSS (Ver:22.0) package program.

### Results

The mean score of the Art Literacy Scale used in this study was found to be  $70.16 \pm 25.83$ . As sub-dimensions of the Art Literacy Scale, the mean score of Using Art Literacy Knowledge is  $27.78 \pm 9.68$ , the mean score of Defining the Need for Art Literacy Knowledge is  $13.69 \pm 5.12$ , the mean score of Transferring Art Literacy Knowledge to Performance is  $15.78 \pm 6.71$  and the mean score of Reaching Art Literacy Information is  $12.88 \pm 5.63$ . When the Art Literacy Scale score averages were examined according to the painting department variable in which the students continued their education, it was determined that the students studying in the Art History department had the highest art literacy ( $p < 0.05$ ).

While the 1st grade students have the lowest mean in art literacy, the difficulty in art literacy decreases as the class gets older and the highest mean score is reached in the 4th grade. The difference between classes was found to be statistically significant ( $p < 0.001$ ). In this study, the relationship between students' interest in art books, libraries and museums and their art literacy was also examined. Accordingly, it was found that the art literacy score averages of the students who like to visit museums were high and the difference was significant ( $p < 0.000$ ). Although the art literacy scores of those who like to read art books and those who like to do research on art in the library are high, the difference is not statistically significant ( $p > 0.05$ ).

### Discussion

In this study, art literacy of the students was found at a moderate level. Taşkesen and Ekici (2020) found art literacy at a good level in their study on art education teaching students. Similarly, in Eraslan Taşpınar's study (2016), it was determined that the visual literacy levels of art education education students were high.

In Özer's (2018) study, there was no difference between the art literacy levels of the students who continue their education in music, ceramics, and painting departments. obtained in favor of the division. In this study, it was determined that it was the highest in the students studying in the art history department and the lowest in the students studying in the graphics department. This



study was not limited to the departments of faculties of fine arts, but also evaluated the art literacy status of the students who continue their education in the field of art within the scope of different faculties.

Another finding of the study is that there is a difference between the students' art literacy status and their grades. Accordingly, it was determined that as the class increased, the level of art literacy increased. Looking at similar studies in the literature, Taşkesen and Ekici (2020) also found that as the grade level increases, the literacy level increases. In the study titled "Evaluation of art literacy levels of fine arts education students" conducted by Yücetoker (2015), the difference was not found significant. The fact is that there are many students from different departments in the sample of this study can be considered as a factor that creates the difference between art literacy and classes.

Stating that the experiences gained through gallery and museum visits are more than the experiences gained by students in the classroom environment, Erbay (2001) emphasizes the necessity and importance of having museum and gallery visits in their internship and practice activities. The importance of the museum in art education is clearly emphasized with the literature studies. In this study, the students who are interested in museums have a higher level of art literacy level coincides with the literature knowledge about the necessity and importance of the museum in art education.

### Pedagogical Implications

The results obtained from this study; It reveals that the art literacy level of students studying in art departments should be improved. In this context, in order to increase art literacy, curricula should be reviewed, conceptual and workshop studies should be organized to gain necessary in-class knowledge, skills and attitudes, and students should be directed to practice environments such as exhibitions, biennials, and museums from the first grade. In addition, multidisciplinary studies covering many branches of art such as art history, anthropology, painting, music, graphics and architecture and the organization of integrated programs are important for the development of art literacy. Students should be given the necessary sensitivity in the lessons so that they can watch artistic publications, follow artistic research, and visit museums.

### Araştırmanın Etik Taahhüt Metni

Yapılan bu çalışmada bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifatın yapılmadığı, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi ve Editörünün" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu sorumlu yazar tarafından taahhüt edilmiştir.

### Kaynaklar

- Afacan, Ş.ve Kaya, E. E. (2019). Güzel sanatlar fakültesi müzik bölümü öğrencilerinin sanat okuryazarlığı durumlarının incelenmesi. *The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences*, 5, 204-214.
- Aşıcı, M. (2009). Kişisel ve sosyal bir değer olarak okuryazarlık. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(17), 9-26.
- Barton, G. (2013). The arts and literacy: What does it mean to be arts literate? *International Journal of Education & The Arts*, 14(18), 22
- Cerkez, B. T. (2014). Perceptual literacy and the construction of significant meanings within art education. *International Journal of Art & Design Education*, 33(2), 272-285
- Çakır İlhan, A. (2017). Müze eğitimi alanında yapılmış tezler. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 12(2), 93-104.
- Eisner, E. (1978). Introduction ( 1 st Edition). Eisner, E. (Ed.). *Reading, the arts, and the creation of meaning*. Reston, VA: National Art Education Association.
- Eraslan Taşpınar, Ş. (2016). Sanat eğitiminin görsel okuryazarlık becerilerine Etkisi. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*, 6 (3), 335-342.
- Felten, P. (2008). Visual literacy: Change. *The Magazine of Higher Learning*, 40 ( 6), 60- 64.
- Goodman, K. S. (1978). What is basic in reading? ( 1 st Edition). Eisner.E. (Ed.). *Reading, the arts, and the creation of meaning*. Reston, VA: National Art Education Association.
- Gökay, M. (1998). *Birleştirilmiş sanat eğitimi yöntemine göre ilköğretim II. basamağında sanat eleştirisinin uygulanması ve sonuçları*, Yayınlanmamış doktora tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Güneş, F. (2019). Okuryazarlık Yaklaşımları. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 4 (3), 224-246.
- İlhan, A.Ç., Artar, M., Bıkmaz, F., Okvuran, A., Akmehmet, K.T., Doğan, et.al. (2019). *Müze eğitimi eğitimi*. Ankara: MEB.
- Karagöz, Y. (2016). *SPSS ve AMOS 23 Uygulamalı İstatistiksel Analizler*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar ilkeler-teknikler (37.basım)*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kızılkaya, M. Ö. (2020). Söyleşi: Prof. Dr. Ayşe Çakır İlhan ile müze eğitimi üzerine söyleşi. *Uluslararası Müze Eğitimi Dergisi*, 2(1), 1-14.
- Kocaarslan, M. & Çeliktürk, Z. (2013). Eğitim fakültesi öğrencilerinin görsel okuryazarlık yeterliklerinin belirlenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 344- 362.
- Kurudayıoğlu, M. ve Tüzel, S. (2010). 21. yüzyıl okuryazarlık türleri, değişen metin algısı ve Türkçe eğitimi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27, 283-298.
- McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2014). *Research in education: Evidence-based inquiry (7th ed.)*. Pearson Education Limited.
- Mentiş, Köksoy, A. (2018a). Investigation of art literacy levels of fine arts education students. *Educational Research and Reviews*, 13(8), 319-327.
- Mentiş, Köksoy, A. (2018b). Examination of Art literacy levels of students studying in the education faculties. *Journal of Education and Training Studies*, 6(5), 101-110.
- Okan Akin, N. ve Yücetoker, İ. (2016). *Sanat okur-yazarlığı ölçeğinin resim-iş eğitimi anabilim dalında uygulanması*. VIII. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi, 5-6 Mayıs, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale
- Özer, B. (2018). Güzel sanatlar fakültelerindeki öğrencilerin sanat okuryazarlık düzeyleri üzerine bir araştırma *Ekev Akademi Dergisi*, 73, 441-450.
- Potter, W. J. (2005). *Media Literacy ( 3rd Edition)*. United States:Sage Publications.

- Rourke, A. & O'Connor, Z. (2009). Examining ways to improve visual teaching material: The role of visual literacy and predominate learning modalities. Albertson, M. L (Ed.) Developments in Higher Education, New York, Nova Science, pp.1-35.
- Sari, S. (2019). Lisansüstü Öğrencilerin Sanatsal Becerilerinin Geliştirilmesinde MüzedeYapılan Eğitimlerin Etkililiği Üzerine Deneysel Bir Çalışma. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (34), 243-256.
- Tabachnik, B. G., & Fidell, L.S. (2013). Using multivariate statistics (6e éd.). Boston, É.-U. U.: Pearson.
- Taşkesen,S., Ekici,S. (2020). Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Sanat Okuryazarlık Düzeyleri İle Estetik Beğeni Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi *Ekev Akademi Dergisi* 24, 81,411-428.
- Yeh, H. & Lohr, L. (2010). Towards evidence of visual literacy: Assessing pre services teachers' perceptions of instructional visuals. *Journal of Visual Literacy* 29(2), 183-197.
- Yüceotoker, İ. (2014). Sanat okuryazarlığı ölçeğinin hazırlanması ve geliştirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(1), 112-126.
- Yüceotoker, İ. (2015). Güzel sanatlar eğitimi öğrencilerinin sanat okuryazarlığı düzeylerinin değerlendirilmesi. *Ekev Akademi Dergisi*, 62, 669-676.